ЗАЦВЯРДЖАЮ
Намеснік старшыні аргкамітэта
III (абласнога) этапу
рэспубліканскай алімпіяды,
намеснік начальніка ўпраўлення
адукацыі Магілёўскага аблвыканкама
____________С.В.Лявонава
"_3_" лістапада 2011 года

Комплексная работа
для правядзення раённай (гарадской) алімпіяды
па беларускай мове і літаратуры

10 клас

1. Прадоўжыце сказы.

1. Прымета тэксту, якая дасягаецца, калі ўсе сказы ў тэксце звязаны паміж сабой па сэнсе – гэта ...
2. Прымета тэксту, якая праяўляецца ў тым, што ўсе сказы і часткі тэксту накіраваны на раскрыццё тэмы і асноўнай думкі тэксту – гэта ...
3. Прымета тэксту, якая азначае, што развіццё тэмы і рэалізацыя асноўнай думкі адбываецца з дапамогай падтэм і мікратэм – гэта ...
4. Прымета тэксту, якая праяўляецца ў тым, што элементы зместу размяшчаюцца ў тэксце ў пэўным парадку, па пэўнай схеме, што складае кампазіцыю тэксту – гэта...
5. Прымета тэксту, якая праяўляецца ў камунікатыўнай пераемнасці сказаў – гэта... .

(Макс. бал – 5)

2. Назавіце па два жанры кожнага стылю.

Узор: Назва стылю: жанр

(Макс. бал – 5)

3. У якіх маўленчых сітуацыях ужываюцца наступныя формулы этыкету?

Бялом табе -
Спорня ў дзяжу -
У печ комам, з печы волам –

(Макс. бал – 6)

4. Аб'яднайце пераблытаныя кампаненты фразеалагізмаў, каб атрымалася іх кананічная форма.

Лісток надзёнciv, кітайская канцылярыя, божая малатарня, траянскі асёл, адрэзаная рука, добрая грамата, конь паласаты, іскра нябесная, казак маляваны, правая душа, чорт фігавы, чарнільная цаца, ненаежная луста, вольны хлеб, пустая зямля)

(Макс. бал – 3)

5. Якое слова выступае як "чацвёртае лішняе" ў сучасным беларускім лексіконе? Запішыце яго правільна

Грэцкія крупы, аўсяныя крупы, пярловыя крупы, манныя крупы.

(Макс. бал – 2)

***6. Якое слова атрымаецца, калі да прыстаўкі слова адразу далучыць прыстаўку слова* посцілка, *корань слова* мсцівец, *суфікс слова* настолькі, *суфікс слова* дзверцы, *постфікс слова* спадзявацца ?**

(Макс. бал – 3)

***7. Расстаўце знакі прыпынку ў сказах і ўкажыце часцінамоўную прыналежнасць слова* адзін.**

1. Пастухі адзін ужо ў немаладых гадах марудлівы і паважны другі намнога маладзейшы порсткі і рухавы няспешна пасоўваючыся за чарадой то сыдуцца разам то зноў разыдуцца ў бакі.
2. Хлопцы якія стаялі каля дуба былі адных гадоў з намі.
3. Паэзія валодае адной дзіўнай уласцівасцю яна вяртае слову першапачатковую свежасць.
4. Адны зоркі ўзрадаваліся першаму марозу бо свяцілі ярчэй чым у цёплыя летнія ночы.

В.Гардзей

(Макс. бал – 5)

8. Аб'яднайце прапанаваныя сінтаксічныя канструкцыі ў наступныя віды сказаў:

а) складаназалежны сказ;

б) складаназлучаны сказ;

в) просты сказ.

На стале ляжала разгорнутая на дваццатай старонцы кніга. Антон яе так і не прачытаў.

(Макс. бал – 3)

9. Ці адпавядаюць прыведзеныя словазлучэнні сінтаксічнай норме? Калі не адпавядаюць, запішыце правільны варыянт)

1. Разумець і захапляцца паэзіяй.
2. Паважаць і ганарыцца бацькамі.
3. Не варта патураць і цацкацца з лайдакамі.

(Макс. бал – 3)

10. Размяркуйце прыведзеныя творы:

"Паміж пяскоў Егіпецкай зямлі...", "Зорка Венера ўзышла над зямлёю..." "Варона і чыж", "Я хацеў бы спаткацца з Вамі на вуліцы...", "Ёсць чары ў забытым, старадаўным...", "Мне доўгае расстанне з Вамі.... .

Верлібр:

Тэрцыны:

Раманс:

Санет:

Байка:

Трыялет:

(Макс. бал – 12)

11. Закончыце апошнім радком страфу. Каму належаць прыведзеныя словы і пра каго ідзе гаворка?

Нізка голаў схіляю, юнача,
Перад вечным глаголам тваім.
Смела крочу цяпер у пяскі я
Перад светлай заветнай гарой,
Бо як ёсць у народа такія –
....

(Макс. бал – 3)